

KINNITATUD

Maire Kaljuveer direktor

30.04.2018 direktori käskkiri nr 1.1-4/15

Tallinna Lasteaed Pallipõnn sisehindamise aruanne

Ülevaade lasteaiast

Tallinna Lasteaed Pallipõnn asub Akadeemia tee 50 12613 Tallinn

Telefon 6587 297

6532 445

e-maili aadress: palliponn@la.tln.edu.ee

kodulehekülg: www.palliponn.edu.ee

direktor Maire Kaljuveer

Tel 6587 297

Pidaja Tallinna Haridusamet

Estonia pst 5 Tallinn 10143

Tel 640 4590

haridusamet@tallinnlv.ee

Laste arv: 242

Rühmade arv: 13

Personali arv: 52

Pedagoogilise personali arv: 33

Sisehindamise periood: 31.märts 2015 – 31.märts 2018

Lasteaia üldandmed

Tallinna Lasteaed Pallipõnn on Tallinna 105. Lastepäevakodu õigusjärgne ja töötab 1966.aastast – üks vanimaid lasteaedu Mustamäel. Avatud on 13 rühma, neist 2 tasandusrühma, 2 sõimerühm, 1 sobitusrühm, 6 aiarühma ja 3 liitrühma, neist 1 Tallinna Tehnikaülikooli tudengite lastele aadressil Akadeemia tee 5.

Lasteaed on Hea Alguse Koolituskeskuse, Tallinna Ülikooli, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ja Tartu Ülikooli praktikakeskuseks.

2005.aastast kuulub Pallipõnn Tervist edendavate lasteaedade võrgustikku.

30.05.2007.aastal omistati lasteaiale Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt koolitusluba.

2013. a on lasteaed Tartu Ülikooli Innovatsioonisõber.

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise põhimõtted

Kõik rühmad kasutavad õppekasvatustöös Hea Alguse metoodikat, kus põhirõhk on lapse individuaalsuse arendamisel, vastutuse ja otsustamise arendamisel ning koostööl lastevanematega. Kõik rühmad alates 3.eluaastast kasutavad Kiusamisest vaba lasteaed metoodikat. 2017. aastast on märkimisväärne koht õppetöös robootiliste ja digivahendite kasutamisel õppetöös, suurenenud on keskkonnakasvatuse ja kaasava hariduse osatähtsus ja õppimiseks kasutatakse kogu linnaruumi. Töös lastega lähtutakse arengukavas 2016 - 2021 aastateks kokkulepitud visioonist, missioonist ja põhiväärtustest

MISSIOON

Tallinna Lasteaed Pallipõnn on lapsest lähtuva kasvatusena lasteaed, kus lapsi ja lapsevanemaid kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima. Lasteaia personal teeb koostööd perega lapse võimete arendamiseks ning tervisliku käitumise kujundamiseks.

VISIOON

Tallinna Lasteaed Pallipõnn on hea mainega lasteaed, kus töötavad professionaalsed ja loovad õpetajad. Lasteaias on loodud turvaline õppimist soodustav keskkond. Pallipõnni lasteaiast lähevad kooli koostöö – ja vastutusvõimelised, üksteisest hoolivad õpihimulised lapsed, kellel on kujunenud säästva tarbimise ja tervisliku käitumise hoiakud.

Põhiväärtused

Hoolivus

Me oleme heasoovlikud, hoolivad ja hoidvad. Me kujundame lastes hoolivust. Me hoolime tervisest, kujundame tervisliku toitumise harjumusi ja füüsilist aktiivsust väärtustavat käitumist. Me suhtume keskkonda ja ressursidesse säästlikult ja kujundame lastes säästva tarbimise hoiakuid.

Sallivus

Me arvestame kultuuriliste ja arvamuste erinevustega, oleme sõbralikud, üksteist austavad ja arvestavad. Me oleme eeskujuks, innustame, juhendame ja teeme koostööd, et luua paremad võimalused laste arenguks.

Turvalisus

Üheskoos lastevanematega loome lasteaias keskkonna, mis on vaimselt, emotsionaalselt ja füüsiliselt turvaline, kuhu lapsed, lapsevanemad ja töötajad meeleldi tulevad.

2015.-2018 aasta õppeaasta põhieesmärkideks on olnud lastele põlvkonnalt põlvkonnale edasiantavate väärtuste tutvustamine, keskkonnakasvatus, meediakasvatus, õuesõpe.

Sisehindamise aluseks Tallinna Lasteaia Pallipõnn sisehindamise läbiviimise kord, kinnitatud 28.03.2007 juhataja käskkirjaga nr 25. Sisehindamise andmete kogumisel arvestatakse Tallinna haridusasutuste juhtide tulemishindmaise mudelit.

1. EESTVEDAMINE JA STRATEEGILINE JUHTIMINE

Eesmärk:

1. Lasteaed on pedagoogilisest eestvedamisest lähtuvalt väärtuspõhiselt juhitud.
2. Personal on kaasatud läbi meeskonnatöö ja ürituste kaudu väärtuspõhisesse juhtimisprotsessi.
3. Rakendatud on uus lastevanemate ja personali rahulolu ankeet.
4. Uue töötaja sisseviimise ja toetamise süsteem on uuendatud.
5. Lasteaia osavõtt konkurssidest on suurenenud

Lasteaia juhtimisel lähtutakse arengukava missioonist ja visioonist luua ühtne töötajate meeskond, kes pingutab koostöö, innovatsiooni, kompetentside arendamise ja heade praktikate jagamise nimel. Lähtutakse avatud suhtlemise ja ärakuulamise põhimõttest, analüüsitakse koos ja antakse tagasisidet. Uute töötajate tulek suunas pöörõhu eestvedamisel ja strateegilises juhtimises missiooni, visiooni ja põhiväärtuste tegevuste arendamisele. Uute töötajate koostöö juhtimine, nende kompetentside tõstmine, hoiakute muutmine professionaalsuse arendamiseks on olnud viimase 3 aasta prioriteediks. Juhtkond on suurendanud omavahelist koostööd. Palju tööd on panustatud töötajate kompetentside arendamisse. Juht peab kiireid individuaalseid suunavaid vestlusi töötajatega, et näidata ära väärtuste tegevustest tulenev käitumine, millest lähtumine viib meie lasteaia eesmärkide täitmisele. Juhtkond on eeskujuks ja annab nõu, kuidas õpetaja käituda väärikalt ja usaldusväärselt. Noored õpetajad vajavad tuge raskete vestluste alustamiseks meeskonnas või lapsevanemaga, soovitakse peegeldada kuuldot ja kontrollida oma tegevuse õigsust. Rahul saab olla, et töötajad teevad ise ettepanekuid töö paremaks organiseerimiseks. Juhtkonna 3 liiget analüüsisid enda tegevust uute töötajate toetamisel, omavahelist ülesannete jagamist, töötajate töösooritus jälgimist, tagasiside tõhustamist ja julgustamist. Omavahelise info tõhustamiseks, ideede jagamiseks loodi töötajate kinnine Facebooki grupp. 2015. aastal tulid tööle 2 õpetajat, kes on haridustehnoloogi lisaerialaga. Nende toel ja teiste õpetajate juhendamisel on suurenenud lastevanematega suhtlemine ja rühma tegemistest info jagamine instagrammides, blogides ja rühma kinnistes Facebooki gruppides. Oktoobris 2016. loodi ka lasteaia avalik Facebooki (Tallinna Lasteaed Pallipõnn) konto lasteaia info levitamiseks ja Erasmus + programmi riikide Facebooki konto.

Arengukava ja tegevuskava koostamisele ja analüüsimisesse, tegevuste planeerimisse on kaasatud töötajad ja lapsevanemad. Olulisel kohal on rahvusvaheline koostöö, omandada kogemusi, mida rakendada lasteaias. Julgustatakse rakendama nähtut ja kogetut. Hea maine, õppetöö hea tase ja meeskonnatöö võimaldab tutvustada lasteaeda üle Eesti ja rahvusvaheliselt. Algatatud on mitu uut projekti. Meedia ainekava ja Erasmus+ programmi

rakendumisega on suurenenud kõigi digipädevused filmide loomisel. Pedagoogid on õppetöös ja koostöös rakendanud enam IKT vahendeid. Igas kuus toimub töötuba pedagoogidele kogemuste jagamiseks. Julgustatakse katsetama uusi metoodikaid ja neid tutvustama Eestis ja välismaal. Mondo erinevate materjalide kasutamine, lastega filosoferimine, nutividinate kasutamine, erinevate ainekavade väljatöötamine, erivajadustega lastega toimetulek, esinemised kolleegidele, konverentsidel, filmi valmistamine on juhtkonna poolt julgustatud ja nende eduloost kirjutatakse õpetajate konkurssidele ja meedias.

2017. a kevadel toimusid muutuste juhtimise töötoad ja väärtuste rakendumise hindamise töötoad. Muutuste juhtimisel kasutati nn Wanda meetodit, kus töötaja vahetab rolle ja näeb läbi partneri silmade probleemi. Väärtuste rakendumist hinnati üldiselt väga kõrgelt.

Töötajad hindavad kõrgelt õppealajuhataja ja direktori asetäitja majanduse alal toetust ja nõustamist nende tööle, seega on juhtkonnal ühised vaated ja eesmärgid töötajate kompetentside arendamisel ja organisatsiooni sisseelamisele. Rahulolu uuringus tuuakse näitena, et meie lasteaia juhtide ukSED on alati avatud, et saaks nendega rääkida, kiidetakse sõbralikku õhkkonda nii suures lasteaias, samuti hinnatakse juhtkonna poolset toetust ja probleemolukordade lahendamist selgelt ja konkreetselt.

2015. a oli personali rahulolu, motiveeritus 4,76 5-st

2017. a tõusis 4,94 5-st.

Rakendatud toimiv sisehindamise süsteem pöörab suurt tähelepanu töötajate ja lastevanemate rahulolule. Analüüsi koos arengugrupiga lastevanemate rahulolu tulemusi ja leiti, et paremaks ettepanekute rakendamiseks viiakse uuring läbi 2016. a nimeliselt. 2017. a veebruaris viidi lastevanemate rahuolu skaala 7-le., mis on ülevaatlikum ja paremini suunda näitav. Osavõtt nimeliselt on tõstnud rahulolu ja vastanute arvu.

Lastevanemate rahulolu tõstmiseks ja uute koostöövormide saamiseks toimuvad 2016. a sügisest Lastevanemate kool, et tõsta vanemaks olemise kompetentse, koostöös suhelda enam lasteaia töötajatega, ühtlustada reegleid, tagada parem kodu ja lasteaia koostöö. Igal aastal vastavalt sisehindamise plaanile on viidud läbi lastevanemate rahulolu uuringuid. Arvestatud on analüüsi tulemusi ja ettepanekuid, mis on läbi arutatud juhtkonna ja töötajatest moodustatud arengugrupiga. Toimunud on läbi hoolekogu ja õpetajate ja Facebooki, kodulehekülje kõigi lastevanemate informeerimine lasteaia tegemistest. Elektrooniliselt edastab juhtkond näiteks teateid konkursside, ankeetide, eelarve kasutamise tulemustest, haigestumiste kõrgperioodil, kuidas hoiduda nakkuse levikust. Vanemate soovil edastatakse meiliga ja paber kandjal rühmaõpetaja haigestumise korral asendusõpetaja ja tema vahetus, õpetaja avaliku konkursi kulgemisest. Juhtkonna seisukoht on hoolekogule anda informatsiooni ka probleemkohtadest, et näidata millega tegeletakse, kuidas leitakse lahendusi, keda kaasatakse

Põhiprotsessi mõjutavate otsuste tegemisse on kaasatud töötajad arengugrupi (9 töötajat), tervisemeeskonna (10 töötajat), töökeskkonna nõukogu (3 töötajat), tasandusrühmade tugigrupi (rühmade õpetajad + 4 töötajat) ja õppekava arendamise gruppide kaudu (vastavalt). Välja on kujunenud pedagoogidest tuumikgrupp, kes aktiivselt pakub välja lahendusi, ideesid, avaldavad arvamusi, kellele avamusega arvestavad ka teised töötajad. Iga – aastased tegevuskavad valmivad koostöös lasteaia arengugrupi ja tervisemeeskonnaga. Aruanded

eelarve kasutamisest, ankeetide tagasisided on avaldatud puhketoas mapis ja internetis K-kettal avalikus kaustas. Igal kevadel toimub meeskonnatöö õppeaasta teema sõnastamiseks, ülelasteaialiste ürituste kava koostamiseks.

Pedagoogiline personal on veel kaasatud juhtimisse, otsustamisse ja ettepanekute tegemisse läbi pedagoogika nõukogu vähemalt 4 korda aastas, infotundide läbi 1-2 korda kuus ja võimalusega tutvuda lasteaia oluliste dokumentidega avalikus kaustas internetis. Töötajate rahulolu uuringute tulemused on kättesaadavad puhketoas kaustas ja arvestatakse ning arutletakse ettepanekuid. Töötajate arv, kes osaleb lasteaia arendamise töögruppides on stabiilselt kõrge. Kuna vahel töögruppide vastutavad töötajad haaravad aruteludesse iseseisvalt teisi töötajaid, siis tegelikus arendustöös ei osale väga üksikud töötajad. Tehnilised töötajad on kaasatud arengugruppi, tervisemeeskonda, töökeskkonnanõukogusse. Rahul saab olla, et töötajad teevad ise ettepanekuid töö paremaks organiseerimiseks. 25.01.2018 toimus töötoas uuring ja arutelu õpetaja abidega tööülesannete jaotumisest rühmaruumis, kes mis asjaga tegeleb. Selgus, et osad tegevused eeldatakse, et tehakse koos, mis tähendab praktikas, et keegi ei vastuta. Sama arutleti ka õpetajatega. Tulemuseks oli, et piirideta tegevused said rühmas kindla vastutaja, näiteks kes peseb nukuriideid.

2016. a sai lasteaed 2 aastase Erasmus + koostööprojekti Islandi ja Norraga. Meedia ainekava ja Erasmus+ programmi rakendamisega on suurenenud kõigi digipädevused filmide loomisel. Vahetasime kogemusi meedia ainekava temal Paikuse Mesimumm lasteaia aprillis 2016.

Tugevus:

Toimiv, läbipaistev, demokraatlik väärtuspõhine juhtimine on taganud rahuliku mikrokliima ja töötajate rahulolu. Juhtkonna eestvedamisel toimub lasteaia põhiväärtuste, missiooni ja visiooni rakendamine ja arendamine, kaasates personali ja lapsevanemaid. Juhtkond on eeskujuks ja annab nõu, kuidas õpetaja käituda väärikalt ja usaldusväärselt. Väheste kogemustega pedagoogid käivad nõu küsimas juhtkonnalt, näidates motivatsiooni lahendada keerulisi situatsioone lasteaia eesmärkidest lähtuvalt. Lasteaia personal on aktiivselt kaasatud arendustegevusse ja juhtimisprotsessi tööruhmade kaudu, kõik on koostöövalmid.

Juhtkond on avatud uutele ideedele ja nende ellurakendamisele. Juhtkonna eestvedamisel toimuvad tööalased sisekoolitused – professionaalsed õpitoad, mis toetavad personali arengut. Huvigrupid on kaasatud lasteaia arengukava ja tegevuskava koostamisele ning analüüsimisse, rakendunud on lastevanemate kool. Tegevuste planeerimisel arvestatakse töötajate ja lastevanemate ettepanekutega. Rahulolu juhtimisega on tõusvas trendis.

Parendused: Arendada töötajate kompetentse, suunata nägema globaalselt enda tegevuste seost lasteaia üldeesmärkidega. Suurendada töötajate õpitubade arvu, kus harjutatakse panema end partneri rolli ja nägema erinevaid huve ja mõistma arvamuste erisust, erinevate vaatenurkadega arvestamist.

1.2 Arengukava ja sisehindamine

Lähtutakse lasteaia arengukavast 2016 kuni 2021. Arengukava koostamisse oli kaasatud töötajad ja lapsevanemad. Peetakse kinni arengukava ajalisest plaanist. Aktiivselt rakendatakse arengukavas planeeritud- globaalsed eesmärgid- keskkonnahoid,

meediakasvatus, IT vahendite kasutamine, finantside kokkuhoid ja kvaliteedile rõhumine. Lasteaia aktiivse tegevuse tõttu on andmed mahukad ja tulemuste kogumisse on kaasatud pedagoogid, kes toovad eneseanalüüsis esile tulemused - oma tegemistest ja saavutustest kokkuvõtte. 2017 a jaanuaris töötajad hindasid 10 palli skaalal koos otsustatud põhiväärtuste rakendumist oma tegevuses, et mõõta üks aasta toimunud arengukava eesmärgi. Uued töötajad said paremini teadvustada väärtuste järgi käitumist

Juht annab kalendriaasta algul lõppenud aasta tulemustest ja rahalisest kasutusest informatsiooni töötajatele ja hoolekogule. Hoolekogule edastatakse õppeaasta aruanne juunis ja aprillis/mais läbiviidava lastevanemate rahulolu tulemused saadetakse meilile. Töötajad saavad tutvuda K- kettal avalikus kaustas õppeaasta aruannete, tulemuste kokkuvõtetega ja rühmade kaupa edastatakse kokkuvõtted lastevanemate rahulolust. Arenguvestluste analüüsist, sisekontrolli läbiviimisest ja pedagoogide eneseanalüüsist lähtuvalt koostatakse koolitusplaan, õpitubade teemad, kinnitatakse esinejad, nõustatakse igapäevases töös, antakse soovitusi mentoritele, suunatakse pedagooge ise valima koolitusi. Alates 5.eluaastast uuritakse laste rahulolu ja analüüsitakse arvamusi. Kõrge rahulolu on igal aastal lasteaia mänguajajadega „*need on teistsugused kui kodus*“ . Lasteaeda tuleku meeldivust segab hiline magamajäämine ja varajane tõusmine, pikad lasteaiapäevad, soov kodus olla vahel. Töötajad on kaasatud ressursside planeerimisse, tehes septembris ja jaanuaris ning ka sisehindamise käigus ettepanekuid, mida vaja osta, parandada, remontida. Hoolekogu ja lapsevanemad teevad ettepanekuid ka jooksvalt.

Suvel järgmise aasta eelarvet koostades direktor arvestab arengukavas planeerituga. Kuna on lasteaiahoone on aastast 1965, siis ootamatute eelarve kulutuste võimalikkuse tõttu ei tehta suuri ooste ja remonte aasta algul. Hoone ja territooriumi seisukorra hindamisel kevadel toimub ressursside analüüs ja tegevuskava täpsustamine. Planeeritud tegevused remontide osas ei ole täidetud alates 2017 aastast. Planeeritud keldriruumide remondid on edasilükatud kuni on ventilatsioonisüsteemid ehitatud. Laste arvu vähenemise tõttu on vähendatud eelarvet.

Tugevus: Lasteaia põhiprotsessid on lähtunud arengukava tegevuskava eesmärkidest. Sisehindamisel (lastevanemate, laste, töötajate rahuloluküsitlused, õppekasvatustöö aruanded, arenguvestlused, koolituste tagasiside ja rakendus, igapäevane informatsioon ja ettepanekud, eelarve) saadud informatsioon analüüsitakse ja võetakse aluseks juhtimisotsuste, õppekasvatustöö eesmärkide ja ressursside jagamisel arvesse. Pedagoogid on kaasatud sisehindamisel vajalike mahukate tulemuste kogumisse ja fikseerimisse (enda tulemused, laste tulemused). Kasutusel olnud sisehindamissüsteem on omaksvõetud, paindlikult muudetakse küsimusi kui vajadus teatud olulise informatsiooni järgi.

Parendus: rahaliste ressursside saamisel jätkub 2017. a planeeritu täitmine.

1.3 Asutuse komplekteerimine

Rühmi on komplekteeritud paindlikult. Kokku on 12 rühma põhimajas ja 1 Akadeemia tee 5, kokku 13 rühma. Moodustatud on liitrühmi ja sellest tulenevalt on nõustatud ja koolitatud õpetajaid, et edukalt töötada liitrühmaga. Loodud on 1 sobitusrühm. Juunis 2018 toimub Akadeemia tee 5 rühma sulgemine.

Mustamäe üldine trend tundub lasteaiakohta vajavate laste arvu vähenemine. Mustamäel on suletud mitu lasteaiarühma teistes lasteaedades 2017. ja 2018. a algul.

2016. a oli laste arv 266

2017. a oli laste arv 246

2018. a. 242 last.

Laste keskmine kohalkäimise protsent: 2017 sõim 49,34, aed: 62,86

2018 sõim 47,14% aed 65,44%. Mustamäe lasteaedades on protsendid sarnased, kõrgemad on Lasnamäe lasteaedades aed kuni 70%.

Tugevus: Paindlik komplekteerimine, liitrühmade ja sobitusrühmade moodustamine. Maine ja tuntuse kujundamine, kasutades sotsiaalvõrgustikku, kodulehekülge, meediat vanemate valikute suunamiseks.

2. ÕPPE – JA KASVATUSTEgevuse JUHTIMINE

Eesmärk:

1. Lasteaias on toetatud arenguliste erivajadustega ja mitte eesti emakeelega lapsi.
2. Uuendatud on lapse koolivalmiduse hindamise süsteem.
3. Õppe - ja kasvatusprotsessis on lapsi suunatud analüüsima oma tegevust ja käitumist.
4. Lasteaia õppekava on analüüsitud ja täiendatud arenguliste erivajadustega ja mitte eesti emakeelega laste toetamise osas.
5. Õppe – ja kasvatusprotsessis on rakendatud Meediakasvatuse ning Kodu - ja kodanikuõpetuse ainekavasid, IKT vahendeid ja laste kaasamist õppetegevuste kavandamisel.
6. Õppe – ja kasvatusprotsessis on kavandatud õuesõppe, turvalisuse, säästva tarbimise ja keskkonnahoiuvalase ja tervisliku käitumise tegevused.
7. Õppe – ja kasvatustegevuses on rakendatud väärtuskasvatust.

2.1 Õppe - ja kasvatustegevuse korraldus

2.1.1 Õppekava arendus

Lasteaia õppekava on täiendatud eesti keel kui teine keel ja tehnoloogiahariduse osas. Uuendatud on Lapse individuaalse arenduskava (IAK) vormi. Välja on töötatud kokandustegevuste läbiviimise kord ja kokanduskeskuse reeglid. Lasteaias on loodud kokanduskeskuse blogi, kuhu iga rühm paneb kokandustegevuste läbiviimiseks üles tervisliku toidu retseptid, fotod, õppetegevuse eesmärgid ja kirjelduse.

Kasutusele on võetud robootilised Bee-Bot mesimummid, mille abil on lapsed õppinud ise programmeerima, õpitegevused on olnud lastele huvipakkuvad ja mängulised. 2017 a. selgitati Wanda grupitöö meetodil välja seadme kasutamise soodustajad ja takistajad. Grupitöö tulemusena esitati konkreetsed ettepanekud muudatuse sisse viimiseks, mille põhjal koostati tegevusplaan, et robootilised Bee-Bot mesimummid võetaks kasutusele kõikides

rühmades. 2018 a. kasutatakse Bee-Bot´e kõikides rühmades, tegevusi viiakse läbi juba alates 2 aastaste lastega.

Õppekasvatustöö huvitavamaks muutmiseks ning tehnoloogiaharidusega seotud tegevuste läbiviimiseks esitati 2017 a. HITSA´le ProgeTiigri seadmete taotlusvooru projekt, mis sai rahastuse summas 924,74 eurot. Saadud raha eest osteti robootilisi vahendeid (LEGO Education WeDo, littleBits STEAM, Makey Makey Classic, Ozobotid, Bee-Bot algaja komplekt ja erinevad tegevusmatid Bee-Bot´ile). Tehnoloogiaharidusega seotud tegevused viiakse läbi kaasaegsete digivahendite ja robootiliste seadmetega lõimituna läbi erinevate ainevaldkondade.

Keeleõppeks eraldatud vahenditest osteti Eesti keelest erineva emakeelega laste keeleõppe toetamiseks 2016 a. Lego Education õppemänguvahendeid summas 805,00 eurot ning 2017 a. käpiknukke ja metoodilisi õppemänge summas 698 eurot, mis võimaldavad läbi viia mängulisi tegevusi lapse kõne ja suhtlusoskuse arendamiseks, toetavad lapse loovus, analüüsivõimete, probleemide lahendamise oskust.

Pedagoogid on tutvustanud professionaalsetes õpitubades parimaid praktikaid IKT vahendite ja robootiliste seadmete kasutamisest, mitte eesti emakeelega laste keeleõppe toetamisest, meediakasvatuse ainekava ning väärtuskasvatuse rakendamisest.

Tabel 1. Parimate praktikate tutvustamine professionaalsetes õpitubades ja pedagoogika nõukogus

Aasta	Professionaalsete õpitubade/pedagoogika nõukogude arv
2015	5
2016	10
2017	10
Kuni 31.märts 2018	4

2.1.2 Õppekava täitmise juhtimine ja analüüsimine

Õppekasvatustöö on läbi viidud Hea alguse metoodikale toetudes, arvestades laste huvide, võimete ja rühma eripäraga. Kasutatakse Kiusamisest vaba lasteaed programmi kiusamiskäitumise ennetamiseks. Õppekasvatustöö läbiviimisel on rakendatud igal aastal õuesõpet ning lasteaias väljatöötatud kodu – ja kodanikuõpetuse ning meediakasvatuse ainekava. Erilist rõhku on pööratud säästvale tarbimisele, keskkonnanohiule ning väärtuste õpetamisele.

Analüüsitud on süsteemipäraselt õppekava täitmist õpetajate töö analüüside ja sisekontrolli tulemuste põhjal ning antud tagasisidet pedagoogika nõukogudes ja jooksvalt peale pedagoogi töösoorituse jälgimise teostamist. Pedagoogid on analüüsinud 2015,2016 a. õppekava täitmist kaks korda aastas jaanuaris ja juunis ning alates 2017 a. 1 kord aastas märts-aprill, tuues välja tugevused ja parendamist vajavad valdkonnad, sellest tulenevalt on määratletud järgmise õppeaasta teema ning pedagoogilise töö prioriteedid. Pedagoogid analüüsivad enda toimetulekut tööga 1 kord aastas enne arenguveestlust juhiga Õpetaja tase 6 ja 7 järgi.

Lasteaia õppeaasta tegevuskava koostamisse on kaasatud pedagoogika nõukogu, arengugrupp ja lapsevanemad ning lapsed läbi pakutud ideede. Õppeaasta ülelasteaialiste ürituste kava planeerimisel on arvestatud pedagoogide ja lastevanemate ettepanekutega. Lasteaia ürituste kava on igal aastal koostatud meeskonnatööna pedagoogika nõukogus.

Rühma tegevuskava koostamisel on õpetajad arvestanud rühma eripäraga, lasteaia arengukavast tulenevate eesmärkidega, lasteaia õppeaasta tegevuskavaga ning lastevanemate ettepanekutega. Tegevuskavas on kirjeldatud koostöö lastevanematega - planeeritud üritused, õppekäigud ja lastevanemate töökohtade külastused, lastevanemate koosoleku nõustavad/pedagoogilised ettekande teemad lapse ealistest iseärasustest, terviseedenduse teemadest või aktuaalsetest probleemidest tulenevalt. Tegevuskavad on esitatud õppeaasta alguseks õppealajuhatajale kinnitamiseks elektrooniliselt ning need on üleval vaatamiseks interneti serveris.

Poiste suure ülekaaluga rühmas on planeeritud tehnikaalaseid teemanädalaid ja õppekäike, mille tulemusena suurenes poiste huvi õpitava vastu. Liitrühmades on õpetajad planeerinud tegevusi nii, et suured ja väikesed saavad koos tegutseda ning matkimise tagajärjel omandasid väiksemad teadmisi ja oskusi kiiremini. Planeerimisel on arvestatud lastega, kelle emakeeleks ei ole eesti keel või kes on tulnud teisest kultuurist. Kohanemisperioodil on räägitud palju erinevatest kultuuridest ja rahvustest, mille tulemusena sulandus laps kiiresti rühma, tekkisid sõbrad ning laps julges ennast paremini väljendada.

Rühma õppe – ja kasvatustöö planeerimine on toimunud õppekavast tulenevalt nädala lõikes ühtse nädalaplaani vormi alusel (aia – ja liitrühmad ning tasandusrühmad õppekava lisa 1, sõimerühm õppekava lisa 2). Nädalaplaani koostamisel on õpetajad arvestanud lasteaia kuu tegevuskavaga, rühma õppeaasta tegevuskavast tulenevate eesmärkide ning planeeritud teemade ja üritustega. Hea Alguse metoodikast lähtuvalt on tegevused planeeritud nädala teemast lähtuvalt integreerituna läbi kõikide tegevuskeskuste. Nädalaplaan on lastevanematele nähtaval rühma esikus infostendil ja saadetakse ka meiliga, e- lasteaias.

Tegevuste planeerimisel on õpetajad arvestanud laste huvide, kogemuste ja arengutasemega. Laste huvide väljaselgitamiseks on õpetajad küsinud lastelt hommikuringis, mida nad järgmise nädala teema kohta teavad ja mida teada tahavad. Sõime ja nooremate laste huvide väljaselgitamiseks on järgitud laste mängu või julgustatud lapsi tegema ettepanekuid. Lapsed on pakkunud ise välja nädalateemasid, liikumistundidesse valinud ise liikumismänge ja liikumiskavale muusika. Ettelugemiseks on kasutatud laste kodust toodud lemmikraamatuid. Õppekäikude ideed on tulnud laste küsimustest, et leida neile vastuseid. Nädalaplaani alusel koostab õpetaja igal hommikul päevaplaani, mis jääb üles kogu päevaks, et laps saaks vajadusel vaadata, millised tegevuskeskused on avatud.

Õppekasvatustöö e-päeviku täitmist, sisu vastavust nädalaplaaniga on kontrollinud õppealajuhataja vähemalt üks kord kuus, õpetajatele on antud tagasisidet.

Sisekontrolli käigus jälgitakse õppekava täitmist, Hea alguse ja Kiusamisest vaba lasteaed metoodika, õuesõppe ja meediakasvatuse ning kodu – ja kodanikuõpetuse ainekavade

rakendamist. Õpetajatele on antud tagasisidet, on toodud välja tugevused ja parendamist vajavad valdkonnad.

2.1.3 Lapsekesksete ja uuenduslike õpetamise – ja kasvatusmeetodite kasutamise soodustamine ja toetamine.

Õppe ja kasvatustegevuste läbiviimisel on rakendatud lapsest lähtuvat metoodikat, õpetamine on toimunud läbi uurimise, katsetamise ja avastamise. Teaduskatsete läbiviimiseks on kogutud ideid internetist, lasteaeda on ostetud teaduskatsete metoodiline komplekt „50 teaduskatset“. Alates 2014.a.sügisest toimuvad igal nädalal lastele tasulised teadusringid OÜ Kolm pörsakest juhendamisel, et huviring toetaks lasteaia õppekava. Lapsed oskavad iseseisvalt uurida raamatuid, otsida teavet internetist ning on rikastunud nende sõnavara, püütakse kodus katseid korrata. Õpetajad on tutvustanud lapsest lähtuva metoodika ning avastus - ja uurimusliku õppe parimaid praktikaid õpitubades ja konverentsidel, viinud läbi avatud tegevusi tudengitele ja õpetajatele teistest majadest. Rakendatakse Reggio Emilia pedagoogikast tulenevaid tegevusi.

Suurenenud on õuesõppe osakaal lõimitud õuetegevuste, liikumistegevuste, aktiivõppe programmides osalemine ning õppekäikude näol lasteaia lähiümbrusesse ja looduse õpperadadele. 2016; 2017; 2018 a. osaleti projektis „Tere kevad“. Korduva projekti puhul oskasid lapsed võrrelda erinevatel aastatel looduses toimuvat ja teha järeldusi. 2017 a. toimus MÕK – i kuu raames orienteerumiselementidega seiklusmäng „Kajametsa seiklus“. Mobiilirakenduse Endomondo abil salvestati liikumisteekond GPS kunsti jaoks, mis oli lastele uudne ja huvitav ning lapsed väljendasid end loovalt, täiendades tekkinud kujutist mobiilirakenduses.

Õpetajad on jaganud kogemusi õuesõppe rakendamisest õpitubades. 2016. a. toimus ülelasteaialine õuesõppe päev, iga rühm viis läbi ühe lõimitud õuesõppe tegevuse.

Tabel 2. Õppekäikude ja aktiivõppe programmides osalemiste arv

Aasta	Õppekäikude ja aktiivõppe programmides osalemiste arv kordades
2015	86
2016	131
2017	126
Kuni 31.märts 2018	29

Suurenenud on projektipõhise õppe osakaal. 2016 a. sügisel osales 79 6-7 aastast last KIK-i rahastatud keskkonnaharidusliku projekti „Pallipõnni lapsed õpivad loodust väärtustama ja hoidma“ raames Muraste Looduskooli aktiivõppe programmis. Rühmades toimus prügi sorteerimine, korjati kokku paberi ja papi jäägid, mida hiljem kasutati meisterdamiseks, rühma kaunistuste ja õppevahendite valmistamiseks. 2017 a. sügisel osales 72 5-6 aastast last KIK-i rahastatud keskkonnaharidusliku projekti „Pallipõnni lasteaia lapsed puhta vee avastusretkedel“ raames MTÜ Loodusring kolmes erinevas keskkonnateadlikkust, loodushoidu ja vee säästliku tarbimist käsitlevas aktiivõppeprogrammis ja 44 6-7 aastast last

Tallinna Haridusameti ja Lehola KHK ühisprojekti raames MTÜ Ökokratt'i aktiivõppeprogrammis „Veetarga Retk puhta vee tekkekohas“. Lapsed tutvusid erinevate veekogudega ja maastiku pinnavormidega, vahetu kogemuse kaudu õpiti looduses tundma vee elustikku, vee omadusi ja kuidas vett säästvalt tarbida. Lasteaias jälgitakse kraanivee kasutamist, mille kaudu omakorda vähendatakse vee tarbimist. Lapsed mõistavad puhta vee olulisust ja oskavad seda väärtustada. 2017. a. oktoobris külastas projekti raames lasteaeda AS Tallinna Veest Maris Pever, kes viis lastega läbi vestlusringi joogivee tootmisest ja reovee puhastamisest. Kõik projektides osalenud rühmad valmistasid 2017. a. sügisel vee teemalise plakati „Puhas vesi meie suurim rikkus“, millega propageeriti lasteaia puhta vee tähtsust. Lasteaia igapäeva tegevuste käigus on lapsed õppinud säästvalt ja mõistlikult tarbima WC paberit, vett, kätepesu seepi, paberit ja elektrit. Vanemates rühmades on lastel võimaldatud ise toitu tõsta, et vältida toidu raiskamist.

Suurenenud on jääk – ja loodusliku materjali kasutamine. Liikumistegevuste läbiviimisel on kasutatud jääk – ja looduslikust materjalist valmistatud vahendeid. Erasmus+ projekti YAP tegevuste läbiviimisel on kasutatud igapäevaseid taaskasutusvahendeid – kilekotid, papptaldrikud jne. Projekti tegevusi on tutvustatud lastevanematele ning nende tagasisidest selgus, et kodudes sooritatakse samu harjutusi meelsasti, sest vahendid on lihtsalt kättesaadavad ja ei nõua lisaressurssi. 2017. a. kevadel toimus ülelasteaialine nutiüritus „Bee-Bot näitab teed laste ja noorte kultuuriaastal“, mille jaoks meisterdas iga rühm jääkmaterjalidest 3 D maketi ühest Tallinna kultuuriobjektist. Laste pidude ja spordiürituste üheks läbivaks teemaks on olnud keskkonna - ja loodushoid. 2015. a. septembris külastas keskkonnaharidusliku projekti raames lasteaeda Prügihunt säästva tarbimise esitlusega. 2015. a. soetati Krõllide rühmale biojätmete vähendamiseks vermikomposter, kus vihmausside abiga töödeldakse õunasüdamed, banaanikoored jms. hapnikurikkaks mullaks, mida omakorda kasutatakse teaduskeskuses taimede ja köögiviljade kasvatamiseks. 2016; 2017, 2018. aastal on osa võetud Kuusankoski OÜ „Küünlaümbriste – ja Patareijahi“ kogumiskampaaniast. 2017. a. käivitus ülelasteaialine heategevuslik taaskasutusprojekt „Rõõmustame koduta jäänud kasse ja koeri“, kus lapsed valmistasid koostöös lastevanematega vanadest T särkidest Paljassaare Loomade varjupaigas elavatele kassidele ja koertele mänguasju, kokku 179 eset. Lisaks koguti varjupaigale vajaminevaid asju – tekke, patju, saunalinasid, vaipu, looma toitu, mänguasju, loomatarbeid ja hooldusvahendeid. Keskkonnasõbralik algatus esitati Keskkonnakäpa konkursile, mis saavutas võidu kategoorias „Kogukonna kaasaja 2017“. Heategevusliku taaskasutusprojektiga jätkati 2018. aastal, kus üleskutsega „Iga väike heategu on oluline“, koguti Ida Virumaa loomade varjupaigale vajaminevaid asju.

Väärtushinnangute kujundamisel oli aluseks Kiusamisest vaba lasteaed programmi nelja põhiväärtuse käsitlemine – sallivus, austus, hoolivus ja julgus, mille tulemusena on paranenud laste omavahelised suhted, on hakatud rohkem üksteisega arvestama. Uued ja noored õpetajad on suunatud Kiusamisest vaba lasteaed põhikoolitusele. Karukoosolekuid viiakse läbi iganädalaselt, lillasid karusid kasutatakse kõikides õppetegevustes, suur karu käib külas kodudes. 2016. a. toimus „Sõber Karu“ pidu lasteaia ja 2017. a. koos Arte Gümnaasiumiga. Väärtusi on õpetatud läbi pärimuskultuuri õppekasvatustöö läbiviimisel on kasutanud muistendeid, vanasõnu ja mõistatusi, Eesti rahvajutte ja nüüdisaegset lastekirjandust.

Rakendatud on uudseid meetodikaid Merike Mitti „Väärtuskasvatus tarkuste hoidiste abil“ ning Berys ja Moraq Gaut'i „Filosoofilised arutelud lastega“.

Väärtusi on õpetatud läbi peredega koos tegutsemise – ühised väljasõidud, pereõhtud, perekoostöö näituste ettevalmistamisel, vanemate töökohtade külastamine, rühmas oma tööst rääkimine. Lastele on õpetatud hoolivust läbi heategevusprojektide, kuhu on kaasatud pered. Igal aastal on kogutud loomaia loomadele tõrusid ja köögivilju ning varjupaiga koortele ja kassidele vajaminevaid esemeid ja toitu. Lapsed on külastanud loomade varjupaika. Pärimuskultuuri kui ühe väärtuskasvatuse osa tutvustamine on toimunud läbi õppe – ja kasvatustegevuste, ürituste ning õppekäikude. Õpetajad on jaganud kogemusi ja parimaid praktikaid väärtuskasvatuse läbiviimisest. Kasutusele on võetud fotomapid Aafrika lastest „Külla Kongo külla“, „Inspireeriv Keenia“ ja „Külla Afganistaani lastele“, milles olevate fotode abil käsitletakse argiteemasid, õpetatakse keskkonnahoidu ning kujundatakse väärtushoiakuid. Fotode ja sinna juurde käiva meetodika abil on lapsed omandanud lihtsamini teadmisi, pildimaterjal on lastele huvitav, mitmekesine, tõetruu ning ergutab lapsi vestlema. Mängu kaudu õpetamine on toimunud läbi kõikide tegevuskeskuste. Lavastusmängu jaoks osteti 2017.a. kõikidesse rühmadesse käpiknukukomplektid. Õppekasvatustöö mängulisemaks muutmisel on kasutatud liisusalme, sõna - ja sõrmemänge, muusikategevustes erinevaid näitvahendeid ja mänguasju.

Lastele on tutvustatud erinevat kultuure läbi kirjanduspalade, mängude, näitvahendite ja lavastuste. Erinevate riikide tutvustamiseks kasutati raamatut „Kiisu reisib“, erinevate rahvuste muusikat, muusikainstrumente.

Õppekasvatustöö planeerimisel on arvestatud rahvusvaheliste ja kohalike suursündmustega. Maailmas toimuvate spordisündmuste kajastamine on toimunud läbi laste ürituste, lastele on tutvustatud erinevaid spordialasid. 2016. aastal toimus koos Mustamäe tervist edendavate lasteaedadega „Pallipidu“ ning koos Kiikhobu lasteaia koolieelikutega keskkonnateemaline „Suveolümpia“. 2018. a. veebruaris toimus Eesti lastekirjaniku Eno Raua 90. sünniaastapäeva ja Eesti Vabariigi 100 juubeli puhul lastekarneval, mille peategelased olid pärit uuemast ja vanemast Eesti lastekirjandusest.

Kaitseväe Sidepataljonis, Kaitseliidu Harju Malevas ja Scautspataljonis töötavad lapsevanemad on käinud tutvustamas oma tööd, varustust ja tehnikat ning rääkinud relvade kasutamisest, riigikaitsest, relva käsitleja enesevalitsemise oskusest, kannatlikkusest, tugevusest, käitumisest ohu korral, toimetulekust välilaagri tingimustes. Kõikidesse rühmadesse on ostetud militaarteemalised strateegilised lauamängud, mille tulemusena on poiste mäng muutunud rahulikumaks, ei imiteerita enam üksteise pihta tulistamist, poiste sõjamängudes on sisu ja järgitakse reegleid.

Õppe ja kasvatustegevuste läbiviimisel on suurenenud meediakasvatuse osakaal. Meediakasvatuse ainekava on rakendatud kõikides rühmades lõimituna läbi erinevate ainevaldkondade. Meediakasvatuse läbiviimisel on kasutatud erinevaid multimeedia vahendeid – arvuti, internet, cd mängija, raadio, videokaamera, fotoaparaat, mobiiltelefon ning erinevaid infotehnoloogilisi ning audio ja video võimalusi sh. QR koodi ja KAHHOOT keskkonda. Lapsed on õppinud paremini eristama reklaamide kaudu tõelist ja mitte tõelist, on

analüüsinud oma tegevusi foto - või videojäädvustuse põhjal, on omandanud oskuse käia ümber fotoaparaadi ja videokaameraga ning looma ise filme koos õpetajaga. 2016. a. aprillis osalesid Lasteaedade Filmifestivalil õpetajate ja laste poolt tehtud filmidega Vikerkaar Tibud „ Räum kuningaks“ , Tõntsa-Tõntsad „Ma teen su terveks ütles karu“ ja Krõllid „Vihmaussid lasteaias“. 2016. a. Pardiralli video – ja plakatikonkursist „Miks me linde ei toida“ osales kolm rühma. Filmide tegemisel on lapsed mõelnud ise pealkirja, mõelnud sisu, kirjutanud subtiitrid ning valmistanud animatsioonid. Näidisvideo põhjal on lapsed õppinud sooritama kunstitegevusi, tantsima, võimlema. Lastele tutvustati kino, televisiooni. Tegevuste läbiviimisel kasutati rohkem uudisloike, reklaame, reklaamlehti. Interneti kasutamine on leidnud rakendust õppetöö näitlikustamisel, veebipõhiste õppemängude mängimisel, laste huvidest lähtuvalt teemakohase info hankimisel ja presenteerimisel ning õppefilmide näitamisel.

2.1.4 Lapse vaimse ja füüsilise turvalisuse tagamine, terviseedendus

Rakendatud on „Kiusamisest vaba lasteaed“ programmi, laste ja töötajate teadlikkus positiivsest tervisekäitumisest on suurenenud. Lapsi on suunatud käituma sallivalt, hoolivalt, teistega arvestavalt, mille tulemusena on vähenenud lastevahelised konfliktid ning käitutakse sallivalt teisest kultuurist tulnud laste suhtes. Lastele on õpetatud enda eest seisma, „ei“ ütlemata ja abi paluma ning väljendama julgust pöörduma täiskasvanu poole kui keegi vajab abi. Õpikeskkonna rikastamiseks on õpetajad valmistanud lisaks meetodilisele materjalile lavastus – ja situatsioonimänge, vanasõnu, pildimaterjali, kirjanduspalade arutelusid, väärtuste kaarte, probleemilahendamise ratas, õppekäike. Lastel on võimaldatud pakkuda ise välja karude koosoleku teemasid.

Kiusamisest vaba lasteaed programmi alustavate rühmade (projektiga liitunud uued rühmad ja esimest aastat lasteaias olevad lapsed) lastevanematele on igal aastal tutvustatud rühma koosolekutel või lastevanemate koolis. Lapsevanemad on õmmelnud karudele riideid ning nende hoidmiseks pesasid. Pered on tähtsustanud „Suure karu“ kodukülastust, mille järgselt saavad lapsed rääkida rühmas, mida toredat võeti ette nädalavahetusel koos perega.

Tabel 3. Kiusamisest vaba lasteaed metoodika tutvustamine lastevanematele

Aasta	Rühmade arv
2015	3
2016	4
2017	2
Kuni 31.märts 2018	1

Õpetajad on toetanud koostöös lastevanematega uute laste kohanemisprotsessi. Lastevanematel on võimaldatud rühmas mängida ning kaasas viibida liikumistundides, lastele on võimaldatud tegeleda nende meelistegevustega, turvatunde löid kodust kaasa võetud mänguasjad, lastega tegeleti individuaalselt. Sõime muusikatunnid on toimunud esimestel nädalatel rühmatoas ning liikumistundides on antud lastele piisavalt aega tutvumiseks, lastel lubati olla vaatlejad. Sõimerühmas toimus rühmaruumi ümber paigutamine, keskuste

vähendamine, lastele võimaldati rohkem ruumi koostegevusteks, vähendati materjali avariitulitel. Uute laste vanematega on läbi viidud tutvumisvestlused, mille tulemusena õppisid õpetajad lapsi kiiremini tundma ja vastavalt sellele said suunata neid tegevustesse.

Mitte-eesti keelt kõnelevate lastega suhtlemist on toetatud pildimaterjaliga, mille tulemusena on laste sõnavara suurenenud ja nad saavad kaaslastega paremini suhelda.

Vaimse turvalise keskkonna tagamiseks on rühmades sisse seatud vaiksed nurgad või lugemispesad, kus laps saab rahuneda, üksinda olla ja vaadata raamatuid. Lapse eraldumiseks on kasutatud baldahhiini ja telki. Tasandusrühmas on vähendatud seinapealset materjali kuna kirev keskkond ärritab erivajadustega lapsi. Unejuttudeks on valitud rahulikud ja südamlikud lood. Koos lastega on välja töötatud rühmareeglid, mille tulemusena on lapsed hakanud rühmas vaiksemalt mängima. Poiste ülekaaluga vanemates rühmades on tekkinud olukordi, kus müratase läheb liiga suureks, selle vältimiseks on kasutatud nutitelefoni müraäppi. Neljale rühmale on ostetud Mürafoorid. Õpetajad on rakendanud laste rahustamiseks rühmas vaikuseminutite meetodikat. Käitumishäiretega laste ja suure poiste arvuga vanemas rühmas ei ole liikumistegevused kogu rühmaga alati soovitud tulemusi andnud, liikumistunde on seetõttu läbi viidud nendes rühmades kahes jaos.

Õpetajad on tegelenud järjepidevalt laste sotsiaalsete kompetentside kujundamisega läbi positiivse eeskuju, situatsioonimängude, ühistegevuste, meeskonnamängude, mille tulemusena oskavad lapsed üksteisega rohkem arvestada ning püüavad järgida reegleid.

Kuna igal aastal satub rühmadesse käitumise - ja tähelepanuhäiretega lapsi, pööratakse õppekäikudel rohkem rõhku ohtude ennetamisele. Ohtude ennetamine ja turvariskide hindamine on toimunud igal tasandil, seetõttu on suurendatud lastega kaasas olevate täiskasvanute arvu lastevanemate näol, eriti kui rühmas on käitumise – ja tähelepanu häiretega või erivajadusega lapsi. 2016. aastal viidi ohutuspäev läbi tasandusrühmade lastele, kus osalesid ka Tallinna Kadaka ja Kannikese lasteaia tasandusrühmade lapsed. Selle tulemusena on lapsed õppinud hindama ohte maastikul liikudes. „Peatu, vaata, lehvita“ projekti raames 2017.a. tutvustati lastele liikluses ettetulevaid ohte.

Lastele on tagatud turvaline füüsiline kasvukeskkond. Igal aastal on laste liivakastides vahetatud liiv, turvaaladele on lisatud juurde uut liiva, koos lastevanematega on korrastatud hooviala, eemaldatud ohtlikud puuksad ja vahetatud välja katkised liivkasti servad. Rühmade esteetilist korrasolekut ning mänguasjade turvalisust jälgib õppealajuhataja. Katkised mänguasjad eemaldatakse koheselt. Välja on vahetatud kõikide rühmade nukunurga köögikompleksid, mis on lastele muutunud ohtlikeks halvasti sulgivate uste ja amortiseerunud detailide tõttu.

Igal aastal on lasteaias läbiviidud evakuaatsiooniõppused, lastele on selgitatud õppuste vajalikkust, hoonest evakueerumine on paranenud, vigu tehakse minimaalselt. Koostöös lastevanematega on külastatud päästekomandosid. Igal aastal on koolieelikute rühmad osalenud ennetustöö projektides, mille tulemusena on suurenenud laste teadmised tuleohutusest, lapsed oskavad anda esmaabi ja teavad kuidas käituda tulekahju korral.

Tabel 4. Lasterühmade osalemine eneseabi ja Päästeameti projektides

Projekti nimi/laste arv	2015	2016	2017	2018
Projekt „Tulest targem“	7	7	6	
Laste tervisepäev MINI SOS	1	2	1	
Esmaabi projekt „Mina oskan aidata“				1

Terviseedenduse teemade käsitlemine on toimunud lõimituna läbi erinevate ainevaldkondade, lapsed on omandanud teadmisi hügieenist, tervislikust toitumisest, lauakommetest, tervise hoidmisest, hammaste tervishoiust, liikumise vajalikkusest, meelte hoidmisest ning une ja puhkuse vajalikkusest. Noa ja kahvliga söömise õpetamisel on tehtud peredega koostööd.

Lasteaia töötajad on eeskujuks lastele suhtumises tervise käitumisse. Lasteaias on moodustatud 8 liikmeline tervisemeeskond. Tervisemeeskond on tegelenud töötajate liikumisaktiivsuse suurendamisega. Töötajatele on organiseeritud tervise üritusi ja matku. Iga aasta kevadel on tervisemeeskond uurinud laste ja töötajate liikumisaktiivsust. Töötajad on rohkem motiveeritud liikuma, suurenenud on igapäevane liikumisaktiivsus, osavõtt spordiüritustest, jälgitakse tervisliku toitumise põhimõtteid ning tegeletakse teadlikult oma vaimse ja füüsilise tervise hoidmisega.

Lasteaias on järjepidevalt tegeletud tervisliku toitumise propageerimisega, õpetajad on innustanud lapsi proovima erinevaid toite, lapsed on ise valmistanud kokanduses tervislikke salateid, smuutisid, teadusekeskuses on kasvatatud ise maitserohelist. Lasteaias on loodud kokanduskeskuse blogi, kuhu igas kuus paneb üks rühm üles ühe tervisliku toidu retsepti koos tegevuse kirjeldusega. Lastevanematele on selgitatud tervisliku lasteaiatoidu aluseid, on nõustatud pöörduma lapsega toitumisspetsialisti poole. Järjepidevalt on tegeletud hügieeni ja lauakommete õpetamisega. Nakkushaiguste ennetamiseks on lapsi suunatud igal hommikul enne rühma tulekut käsi pesema, rühma töötajad on jälginud lauakatmise põhimõtteid, lastele on õpetatud viisakaid lauakombeid ning noa ja kahvliga söömist, mille tulemusena on paranenud laste söömis kultuur ning lapsed on teadlikud käte pesemise vajalikkusest.

2016 -2018 a. osaleb lasteaed Erasmus+ projektis „What’s your moove?“, kus pööratakse tähelepanu nii erivajadustega kui ka tavarühma laste liikumisaktiivsuse suurendamisele ja füüsilisele arengule, kasutades erinevaid harjutusi ja mängu.

2.2 Laste individuaalne arendamine

2.2.1. Tugisüsteemid

Lasteaias on välja selgitatud erivajadustega lapsed ning toimub nende süsteemne toetamine õpetajate ja tugispetsialistide koostöös. On tehtud koostööd Tallinna Õppenõustamiskeskuse, Vaimse Tervise Keskuse ja Põhja Eesti Rajaleidja Keskusega, pedagoogidele on läbi viidud grupinõustamisi psühholoogide ja sotsiaalpedagoogide poolt, kuude rühma on kutsutud laste käitumisprobleemide puhul nõustamiskeskusest vaatleja, toimunud on juhtkonna, pere, õpetajate ja nõustamiskeskuse spetsialistide ühised vestlused, lapsevanemaid on suunatud nõustamisele. Nõustamise tulemusena on lastele osutatud abi, õpikeskkonda ja tegevusi on

kohandatud lapse erivajaduste tulenevalt, laste käitumine on paranenud. Ühel lapsel lasteaias on tugiisik.

Oktoobris – novembris toimub tavarühmade laste vaatlus logopeedide poolt, mille käigus on välja selgitatud logopeedilist abi vajavad lapsed. Lapsevanemaid on nõustatud ja soovitatud pöörduda logopeedi poole või õppenõustamiskeskusesse tasandusrühma suunamise saamiseks. Talvisel haiguste perioodil on tasandusrühma laste puudumise arvelt logopeedid tegelenud tavarühma laste kõnearenduse tööga. Rühma õpetajaid on nõustatud logopeedide poolt.

Lasteaias töötab kaks tasandusrühma ja alates 2016-2017. õppeaastast üks sobitusrühm. Tasandusrühma laste toetamiseks on moodustatud tugimeeskond, kuhu kuuluvad õppealajuhataja, tervishoiutöötaja, logopeedid, rühmaõpetajad, muusika – ja liikumisõpetajad. Tugimeeskonna tööd koordineerib õppealajuhataja. Vähemalt kaks korda aastas, sügisel ja kevadel, on toimunud tugimeeskonna koosolekud lapse arengu ühiseks reflekteerimiseks ja edaspidiste eesmärkide püstitamiseks.

Luhtunud konkursside tõttu on lasteaias täitmata üldrühmi teenindava logopeedi koht, ei ole kandideerinud eripedagoog, sobitusrühma lapsega viib arendustegevust läbi tasandusrühma logopeed.

Igale tasandusrühma lapsele ning koolipikendusega – ja arenguliste erivajadusega lapsele tavarühmas on koostatud individuaalne arenduskava, kus on välja toodud edaspidised eesmärgid ja ülesanded lapse arengu toetamiseks.

2.2.2. Laste arengu jälgimine, hindamine ja tagasiside andmine.

Laste arengu jälgimine ja tagasiside andmine on toimunud süsteempäraselt. Igale lapsele on koostatud arengumapp, kuhu on kogutud lapse arengut iseloomustav materjal- arengutabelid, vaatluslehed, testid, lapse tööd. Arengutabeli vormi on uuendatud, lisatud on kaks vanusegruppi ühele vormile, mis annab parema ülevaate lapse arengust. Lastevanematega on läbi viidud arenguvestlused tulenevalt lasteaias õppekavas ettenähtud arenguvestluste läbiviimise korrast – koolieelikud üks kord aastas sügisel, uutel lastel sügisel tutvumisvestlus ja kevadel arenguvestlus, ülejäänud lastega üks kord õppeaasta jooksul. Arenguvestlused viiakse läbi suuliselt. Kui lapsevanem ei soovi suulist arenguvestlust, siis kirjutab selle kohta avalduse ja saab lapse arengust tagasiside kirjalikult. Arenguvestlused ja kokkulepped protokollitakse ja allkirjastatakse kõikide vestlusel osalejate poolt. Laste arengust tagasiside andmine suuliselt on tõusnud 100%-i, lapsevanemate huvi on tõusnud suuliste arenguvestluste vastu.

Tabel 5. Suuliste arenguvestluste läbiviimine 15. Juuniks

Aasta	% laste arvust
2015	100%
2016	100%
2017	100%

Lasteaia õppekavast tulenevalt on laste koolivalmidust hinnatud igal aastal jaanuaris-veebruari koolivalmiduse kontrollküsimustiku alusel, lastevanematele on antud tagasisidet enne 1.märtsi, vajadusel on soovitatud koolipikendust.

6-7 aastaste laste arengu hindamiseks on kasutatud „Lapse arengu jälgimise mängu“ ja sotsiaalsete võimete hindamise mängu „Reis mööda põnevaid teid“, kus lapsevanemad jälgisid mängu käiku ning selle tulemusena said hinnata oma lapse võimekust erinevate tegevuste sooritamisel. Laste arengu hindamiseks on rühmas läbi viidud mängu vaatlusi ja viie minuti vaatlust.

2.2.3. Laste individuaalne arendamine.

Lasteaias on toimunud individuaalne töö arenguliste erivajadustega ning teisest keelekeskkonnast lastega.

Pedagoogid on arvestanud laste individuaalsete vajaduste ja võimetega ning vastavalt sellele on toimunud tegevuste kohandamine lastele jõukohaseks, ülesandeid on lihtsustatud, andekamatele antud lisaulesandeid. Rakendatud on individuaalset tööd vasakukäeliste puhul, kasutatud vasakukäeliste kirjajarjutusi, ostetud vasakukäeliste käärid.

Teisest keelekeskkonnast lastele on toimunud keeleõppe eesmärgil täiskasvanu kõne lihtsustamine, tekstide ja sõnade lahti seletamine, pildimaterjali kasutamine tegevuste tõlgendamisel ja sõnavara õpetamisel.

Liikumisõpetajad on tegelenud füüsiliselt andekamate lastega, lapsi on juhendatud akrobaatika festivalil Akrofest ja Mustamäe Tantsufestivalil, Üle - Eestilisel Autentese spordivõistlusel. Alates 2015-2016 õppeaastast on võistkonnad kombineeritud erinevate rühmade füüsiliselt võimekamatest lastest, mille tulemusena saavutati paremaid kohti spordivõistlusel.

Alates 2016. aasta oktoobrist toimub Erasmus+ programmi raames Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee poolt välja töötatud spordi ja mängutegevuste programmi (YAP) toel 28 tasandusrühma lapse ja ühe sobitusrühma lapse oskuste ja võimete arendamine liikumisõpetajate ja rühmaõpetajate juhendamisel ning alates 2017. a. sügisest rakendub programm kõikides rühmades. Tegevusi sooritatakse nii toas, kui ka õues iga ilmaga, lasteaia koridoridesse ja rühmatubadesse on kleebitud liikumisrajad, mille tulemusena on paranenud laste koordinatsioon ja keskendumisvõime.

Muusikaõpetajad on tegelenud muusikaliselt andekate lastega. Igal aastal on pööratud suurt tähelepanu solistide õpetamisele, muusikaõpetajad on motiveerinud lapsi üksinda laulma mikrofoniga, mille tulemusena on paranenud laste esinemisjulgus. Tagasihoidlikumatel lastel on võimaldatud esineda koos julgematega, mille tulemusena on solistide arv oluliselt suurenenud. Igal aastal on lasteaias toimunud solistide päev, lapsed on esinenud lasteaia üritustel ansambli saatel ning laulukonkurssidel „Kasside boogi“, Laulukarusell ja Mustamäe Laululinnuke. Igal aastal on jaanuari kahel esimesel nädalal laste muusikaliste võimete väljaselgitamiseks toimunud individuaalsed ja väikestes gruppides muusikatunnid. 2014-2015 õppeaastal loodi lasteaias kaheksast poisist koosnev rahvatantsurühm, kes osales 2015 aastal Rakveres II Meeste tantsupeol. Alates 2016. aasta septembrist on muusikaõpetajad õpetanud lapsi süvendatult mängima erinevaid muusikainstrumente.

Pedagoogid on juhendanud lapsi spordi-, tantsu- ja akrobaatikavõistlustel, laulu – ja luulekonkurssidel, teatrifestivalidel, näitustel ja esinemistel väljaspool lasteaeda.

Igal aastal on võetud osa luulekonkursist „Emakeele kaunis kõla“, teatريفestivalist „Kanutiaia Kann“, Mustamäe teatريفestivalist, 112 loovtöödekonkursist.

Tabel 6. Laste juhendamine võistlustel, konkurssidel, festivalidel, näitustel ja esinemistel väljaspool maja

Aasta	Laste arv
2015	164
2016	391
2017	168
Kuni 31.märts 2018	98

Laste individuaalsete võimete arendamiseks on lasteaias tasulised huviringid – Stassi tantsustuudio tantsuring kaks korda nädalas, üldfüüsiline ettevalmistus üks kuni kaks korda nädalas, Tommy mängukooli inglise keele ring, Vivendi kunsti – ja loovusering Robotikaring, Bel Canto lauluring ning OÜ Kolme põrsakese teadusring üks kord nädalas. Laste vähesuse tõttu ei toimunud 2017 aastal Bel Canto lauluringi ja 2018 aastal Robotika ringi. Selle võrra oli osavõtjate arv suurem teistest huviringidest. 2017-2018 õppeaastal on vähenenud huviringides osalevate laste arv laste arvu üldise vähenemise ja koolieelikute suure osalusega eelkoolides.

Tabel 7. Laste osavõtt tasulistest huviringidest

Aasta	Laste arv							
	Stassi tantsustuudio	Tommy mängukool	Laste üldfüüsiline ettevalmistus	OÜ Kolm põrsakes	Vivendi	Robootika	Bel Canto	Kokku
2015	28	24	46	23				121
2016	38	33	53	8	6	28	9	175
2017	17	28	52	9	9	13		128
2018	30	11	44	8	7		9	109

2017 a sügisel tuli lasteaeda palju alla 2-aastasi lapsi, kes huviringides ei osale.

2.3. Lastega seotud tulemused

2.3.1. Lastega seotud tulemused väljaspool lasteaeda

Lapsed on osalenud pedagoogide juhendamisel erinevatel võistlustel ja konkurssidel väljaspool lasteaeda, kus on saavutatud häid tulemusi.

2015. aastal pälvisid Akrobaatikafestivalil Pokude, Tõntsa-Täntsad ja Vikerkaare Tibude lapsed „Kõige artistlikuma esitluse“ tiitli. Üleriigilisel päästealasel laste joonistus- ja lühijuttude konkursil „Üks tikk paneb terve metsa põlema“ võitsid Pillerkaare Piilude rühmast

Marta Rähni ja Karlssonite rühmast Kerttu Mäll Päästeameti auhinna (konkursi tööd on avaldatud lasteaia koduleheküljel). Mustamäe Laululinnukesel pääses Marten Jürgenson muusikaõpetaja Liisi Pikpoomi juhendamisel finaali. Mustamäe lasteaedade VIII Tantsufestivalil pälvisid Pätude ja Pillerkaare Piilude rühma lapsed „Leidlikkuse ja koostöö“ tiitli. Valio „Pakendiloomade „ võistlusel märgiti ära Krõllide rühma töö.

2016. aastal pälvisid Mustamäe Akrofestil „Metsapidu“ Pillerkaare Piilude, Pätude, Vikerkaare Tibude Tibude ja Tõntsa Täntsade rühma lapsed žürii eripreemia. Üleriigilisel Audentese spordivõistlusele saavutasid Pillerkaare Piilude, Tõntsa – Täntsade, Vikerkaare Tibude ja Pätude rühma lapsed teatevõistluses II koha ja kombineeritud teatevõistluses III koha. Etlemiskonkursil „Eesti keele kaunis kõla“ võitis nii Mustamäe eelvooru kui ka ülelinnalise finaali Mia – Mirell Kütt Tõntsa – Täntsade rühmast. Üleriigilise video – ja plakatikonkursi „Miks me linde ei toida“ võidutööks kuulutati Karlssonite rühma videoklipp „Part kes ei söö leiba on rõõmus“.

2017.a. pälvis Karlssonite rühm viltimistehnika näitusel „Eestimaa värvid“ külastajate lemmiku tiitli. Mustamäe Akrofestil pälvis Pillerkaare Piilude võistkond akrobaatikakavaga „Pöialpoisid ja päkapikk“ parima soorituse tiitli. Mustamäe Laululinnukese konkursil pääses finaali Marie-Ingrid Tamm Vikerkaare Tibude rühmast. 2018 a. pälvis Karlssonite rühm Kanutiaia Kann teatrifestivalil etendusega Rasmuse vuntsid „Humoorika lavastuse“ tiitli ning eripreemia anti Rasmuse rolli eest Kristofer Ahvenale.

2018. a jaanuaris iga rühm tegi luuletuse Eesti Vabariik 100 puhul, valmis 15 luuletust, mis saadeti kingiks peaministrile ja presidendile.

Tabel 8.Laste kohalkäimine protsentides

	2016	2017
sõim	49,8%	49,34
aed	61,4%	62,86

Kohalkäimine on kõikuv. Alla 2-aastased on palju haiged, mis viib kohalkäimise protsendi allapoole.

3.PERSONALI JUHTIMINE

Eesmärk:

1. Personali vajaduse hindamisel on lähtutud õppekava täitmisest ja laste vajadustest.
2. Lasteaias on toetatud personali ametialast professionaalsust.
3. Toimub parima pedagoogilise kogemuse tutvustamine kolleegidele, vabariiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

4. Lasteaia personali koolitussüsteem lähtub õppekavast, laste vajadustest ja on suunatud uute innovaatiliste ideede reflekteerimiseks, omandamiseks ja rakendamiseks.
5. Lasteaia tunnustus – ja motivatsioonisüsteem on uuendatud

3.1. Personal planeerimine

Personalipoliitika toetub meeskondade ja töötaja töö analüüsile, küsitlustele, vajadusele tööviisi parendada, eelarve võimalustele. Uute töötajate värbamine toimub vastavalt tegelikule vajadusele. 2015. aastal 7 töötaja dekreeti minek üheaegselt oli suur väljakutse leida sobivad töötajad asemele.

Värbamisel püütakse välja selgitada kandideerija motivatsioon ja väärtused, Hea alguse meetodika ja Kiusamisest vaba lasteaed projekti meetodika omandamiseks õpivalmidust, meeskonnatöö oskusi. Kandideerijatele selgitatakse ootusi ja töö sisu. On võimaldatud proovipäeva mentori/juhendaja juures, vaadelda rühmas õppetegevusi. See on suurendanud töölesoovijate enesekindlust ja maandanud hirne, aidanud omandada kiiremini vajalikud töövõtted. Õpetaja abidele on motivaatoriks nõudepesumasina olemasolu.

Eelarveliste vahendite suurenemisel ja õppetöö paremaks korraldamiseks on suurendatud pedagoogide ametikohti, rakendatud on muusika, liikumisõpetajaid ja logopeede nii, et tagada laste ja täiskasvanute suhtarv.

Tabel 9. Nõutava kvalifikatsiooniga pedagoogide osakaal pedagoogide üldarvust (EHISE andmetel)

	2014/2015	2015/2016	2017
Kvalifikatsiooniga kõrgharidus	27	25	31
Keskeriharidus	2	1	1
Ülikool lõpetamata	3	3	1
Kokku	32	29	33

Tugevus: olemasoleva pedagoogide arvuga on tagatud hea õppekasvatustöö.

Parendus: jätkub koostöö ülikoolidega heade pedagoogide leidmiseks, lapsehoolduspuhkusel tagasipöördujate ja nende asendajate tööle jätmisega ametikohtade optimaalne ja efektiivne kasutamine lähtuvalt laste vajadustest. Jätkub logopeedi otsing 2018. aasta sügiseks tasandusrühma.

3.2. Personal tasakaalustatud arendamine

Pedagoogide parimad teadmised ja kogemused on jagatud kolleegidele, suurenenud on IKT vahendite kasutamine õppetöös, selgitatud on välja töötajate kompetentsid, arendatakse koostööd kõigi töötajate vahel.

Õppeaasta sisekontrolli, õppeaasta aruannete, mentori soovitude, töötaja enesehindamise ja arenguestluse järel kujuneb iga pedagoogi kohta koolitusvajadus. Eelarve võimalustest lähtuvalt koostatakse koolitusplaan, määratletakse sisekoolituse vajadus eriti noortele pedagoogidele, mentori soovitudest tulenevalt, õppeaasta teemast lähtudes. Viimasel aastal

on palju osaletud Vaikuseminutite koolitustel. Lasteaeda on 2017. organiseeritud Reggio Emilie koolitus, 2018.a VEPA koolitus, erivajadustega lastega töötamiseks, väärtuste ühildamiseks. Palju on kasutatud tasuta Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud koolitusi. Sobitusrühma loomisega läbivad õpetajad eripedagoogika koolitusi järjekorras ja vastavalt grupi moodustamisele. 1 õpetaja läbis Persona Dollsi koolitusi, mille järel õpetajaskond koostas nukule eluloprofiili. Läbitakse Kiusamisest vaba lasteaed projekti koolitusi, väga huvitavaks on kujunenud Erasmus + kahe aasta projekti lähetused Islandile ja Norrasse, et tutvuda partnerriikide alusharidusega. Informeeritud on pedagooge ise registreeruma HITSA tasuta koolitustele, mida eriti 2016 aastal kasutati väga palju. Selgitatakse aasta algul rahalisi võimalusi ja mis teemal ning millal toimub tellitud koolituse toimumine. Tähelepanu on pööratud pedagoogide esmaabi andmise teadmistele. 2015. a. mais toimus esmaabi ja tuleohutuse alane koolitus. Töötajad läbivad töötervishoiu instrueerimise, oktoobris 2017 valiti üldkoosolekul uuesti töötajate esindajad töökeskkonna nõukogusse. Töötajaid instrueeritakse kodukorrast ja kriisiplaanist ja käitumisjuhustest. Logopeedid läbisid koolituse neelamisraskustega laste arendamise kohta. Logopeedid aktiivselt osalevad Õpetaja Maja aineseksioonis. Kahel viimasel aastal kutsuti Rajaleidjast ja Autismi Liidust sisekoolitus kõigile pedagoogidele lasteaeda. Kalendriaasta lõpus pedagoogid esitavad iseseisva enesetäiendamise loetelu ja direktori käskkirjaga määratakse 16 tundi iseseisvat enesetäiendamist. Lasteaia eripära – Hea alguse metoodika tõttu on paljud koolitustemad sellega seotud. Koolituse järel töötaja täidab koolituse tagasiside ankeedi ja analüüsib õppeaasta eneseanalüüsis, mida rakendas töös lastega. Õpetajad on järjekorras, et anda koolitusel räägitut edasi õpitoas kolleegidele. Suurenenud on rühmade arv, kus õpetaja filmib või pildistab lapsi igapäevategemistes ja avaldatakse vanematele parooliga kaitstud rühma blogis, Facebooki suletud grupis, Instagrammis. Töötajatele informatsiooni edastamiseks ja parima kogemuse jagamiseks on kinnine Facebooki grupp. 2018 a algul toimunud pedagoogide arenguveestlustel oli põhirõhk enda töö analüüsil, miks midagi tehakse, mis kasu see lapsele toob. 2017 a märtsis toimus Eesti Töötukassa poolt tööelu toetav grupitöö õpetaja abidele - "Kui tööõõm mängib peitust".

Tabel 11. Koolitusteenuste kulu omavahendid ja riiklik eelarve eurodes

	2016	2017
Eelarve	6807	5067
Archimedese projekt lähetusteks	27 86,40	4104,88
Kokku	9593,4	9171,88

Tabel 12. Täiendkoolituse maht tundides

	Kokku	Majandus ja juhtimine	Pedagoogiline	Personaalsed kompetentsid
2015	1298	82	1030	186
Keskmine töötaja kohta	19,38	27,33	15,38	2,78

2016	1416	67	1233	116
Keskmine töötaja kohta	25,75	22,33	22,42	2,11
2017	49,5	98,83	43,43	0,57

Tabel 13. Pedagoogide keskmine täienduskoolituse maht (tundides) EHISE andmetel

2015	2016
1177	1594

Osavõtt koolitustest suureneb iga aastaga.

Tugevus: Lasteaias vahetatakse tööalaseid kogemusi ja teadmisi, kiidetakse läbiviidud professionaalsete õpitubasid, kus toimub praktiliste kogemuste ja ideede edasiandmine. Kogemustega pedagoogidel on võimalus jagada parimaid teadmisi ja kogemusi ning algajatel saada neid professionaalsetes õpitubades. Pedagoogid aktiivselt leiavad ise koolitusi ja peavad läbirääkimisi juhiga võimaluste üle. Uute oskuste õppimine ja mentorite, paarilise ja juhtkonna toetus on tõstnud töötajate sisemist motivatsiooni. Igal aastal on õpetajad saanud oma hea töö eest tunnustuse pidaja või vabariigi poolt, mis on eeskujuks teistele.

2016. a. alanud Erasmus + projekt julgustab pedagooge inglise keelt kasutama, välja pakkuma loovaid lahendusi kehaliste harjutuste tegemiseks lastega, kasutama ära kogu linnaruumi õppimiseks. Väga häid tulemusi töötajate paremaks koostööks on andnud lastele lavastuste ettevalmistamine, kus liidetakse erinevate rühmade töötajad, uued ja kogenud ja üheskoos valmistatakse stsenaarium ja etendatakse lastele. Uutele töötajatele määratakse mentor.

Parendus: jätkub parima töökogemuste jagamine üle Eesti ja välismaal, filmina, veebilehtedel. Õpetajate suunamine analüüsima oma tegevusi lapsest lähtuvalt.

3.3. Personali tunnustamine ja turvalisus

Toimub töötajate tunnustamine tema igapäevatoos ja tulemuslikuma töö eest, motiveeritakse töötajat arendama oma tööoskusi ja õppima vastutama oma arengu eest ja seetõttu saada tunnustust ka lasteaiast väljastpoolt. Iga kahe aasta tagant töötajate rahulolu uuringus esitatakse küsimus, kuidas motiveerida ja kuidas lasteaias saadakse tagasisidet oma tööst ja tunnustatakse

Tabel 14. Töötajate motivatsioon 5 palli skaalal

2015	2017
4,76	4,94

Trend on tõusev. Igal aastal juht esitab õpetajaid erinevatele konkurssidele. 2016. valiti Karin Kangur Eestimaa õpib ja tänab konkursil Eestimaa aasta lasteaiatöötajaks. 2016 a valiti Raili Mitt Tallinna Nooreks õpetajaks. 2016 Anneli Laursoo Tallinna aasta õpetajaks. Gladi Sivard 2017.a. Eestimaa õpib ja tänab aasta lasteaiatöötaja nominendiks ja Tallinna aasta lasteaiatöötajaks. 2017. sai Gladi Sivard Keskkonnakäpa tunnustuse. Igal aastal

nomineeritakse Mustamäel noort õpetajat, lasteaiasõpetajat, tublit töötajat. Kevadel jagatakse aunimetusi ja tänukirju lasteaias. Igal aastal jagatakse tulenevalt eesmärgist ennastjuhtivate meeskondade tiitleid, püütakse leida, mida keegi midagi uut ja erilist on teinud. Näiteks „Aktiivne noor õpetaja“, Parim koostöö“, „Parim töötaja“, „Parim ennastjuhtiv õppija“, „Parim terviseedendaja“, Tubli töömees“, „Kohusetundlik töötaja“. Juhtkond motiveerib ja julgustab pedagooge esinema koolitajatena, konverentsidel, et saada tunnustust lasteaiast väljastpoolt. 2015. a . Marge Simmermann ja Egle Kaljaspolik tutvustasid, kuidas lastega filosoferida. 2016. a Kangur Karin ja Gladi Sivard Vihmaussid lasteaias projekti. Nemad esinesid ka Mustamäe õpetajate konverentsil Vesiroosi lasteaias 2016. a veebruaris tasandusrühmade töö kogemustest. 2017. a mais Gladi Sivard ja Karin Kangur esinesid Rakvere õuemängude konverentsil ja novembris Erasmus + Yapi harjutustest õpetajate konverentsil Padriku lasteaias ja õppealajuhatajatele Õpetajate Majas. Mustamäe lasteadeade koolituskonverentsil esinesid 2018. a veebruaris Mailika Rõõs ja Johanna Väljas robotiliste vahendite kasutamisest ettekande ja töötoa läbiviimisega.

Tabel 15. Pedagoogide enesehinnang oma professionaalsusele (maksimum 5)

2015	2017
4,38	4,43

Esimest korda 2017. a märtsis töötajad hindasid arengukavas määratletud kokkulepitud väärtuste rakendumist enda tegevuses (10 palli süsteemis).

1. Hoolivus 7,68
2. Sallivus 7,48
3. Turvalisus 7,35

Hinnati suhteliselt kõrgelt. Uuringut jätkatakse.

Alates 2015.aastast esitab tervisemeeskond igal kuul väljakutse, mis on seotud liikumise ja tervise tugevdamisega. 2016. a preemia järel oli jaanuari väljakutse, osta toode või teenus oma tervise heaks. 1.detsembriks esitatakse Tallinna Tööinspeksioonile iga - aastane töökeskkonna nõukogu tegevuse aruande.

Töötaja tutvub tööle asudes kriisiplaani, tuleohuplaaniga, ohujuhenditega. Töökeskkonna nõukogu jälgib töötajate reeglitest kinnipidamist. Juhendid asuvad kättesaadavalt puhketoas mapis ja internetis, saadetakse uutele töötajatele meilile. Olukordi arutletakse koosolekul. Tööõnnetusi esinenud ei ole. 2017 a sügisel juhendati treppredeli kasutamist uue redeli ostmise järel.

18.01.2017.a. kinnitati uued Töökorralduse reeglid. 2015.a märtsis täpsustati Ohuolukorras käitumise juhiseid (Hädaolukorra plaan ja tegevusjuhised, kinnitati 21.01.2013 kk nr 1-1/3). Kinnitati „Õpetaja juhis kui lapsele ei tulda järgi või on lapsevanem alkoholi/narko joobes“ (kinnitatud 12.02.2015 nr 1-1/6. „Rühmatöötajatele lastega õues viibimise kord“ (kinnitatud 12.02.2015 nr 1-1/5).

01.06.2015 kinnitati Kodukord, mille tegemisse kaasati töötajad ja hoolekogu.

Tugevus: Tööalased suhted on head, toimib kõigi töötajate vaheline koostöö, avatus probleemidest kõneledes, mis ennetab konflikte. Juhtkond inspireerib arendustegevusi ellu

viima, parimaid praktikaid jagama. Pedagoogid tegelevad enesearenguga, õpetaja abid on motiveeritud osalema õppetöös. Aktiivselt tegutsev Tervisemeeskond suunab töötajaid tegelema tervise tugevdamisega. Tutvustatud on 2017 kahel korral üle linna Easmus + projekti. Lasteaia põhiväärtuste järgi käitumine võimaldab töötajatele ja lastele sobivat psühhosotsiaalset keskkonda. Õpetaja abide igapäevane väljas viibimine koos lastega on vähendanud haigestumist.

Aktiivsed tublid õpetajad aitavad koos juhtkonnaga kujundada vestlustes noorte pedagoogide hoiakuid ja selgitavad lasteaia ootusi, kinnitades väärtuspõhise juhtimise olemasolu. Rahulolu küsitluses kiidetakse, et on juhtkonna toetus probleemide lahendamisel. Soovitakse töötada meeskonnana, jagatakse üksteisele tunnustust. Töötajad hindavad, et neid tunnustatakse õiglaselt, tutvustatakse nende edulugusid.

Parentus: Jätkub uute õpetajate nõustamine, järjekindluse vajalikkuse selgitamine, eneseregulatsiooni oskuste arendamine, ootuste ja kohustuste täpsustamine. Igapäevasele tunnustamisele enama tähelepanu pööramine. Toimub uue kodukorra ettevalmistamise periood.

4.FINANTSJUHTIMINE

Eesmärk:

1. Loodud on kaasaegne ja turvaline õpi – ja töökeskkond.
2. Laste kasvukeskkonda on täiendatud uute remonditud ruumidega.
3. Lasteaias toimub IKT vahendite aktiivne kasutamine info edastamisel.
4. Säästlik majandamine ja keskkonnanohiualane tegevus on rakendatud õppe – ja kasvatusprotsessi ja igapäeva tegevustesse

4.1 Eelarve

Eesmärgiks on lepingujärgsete kohustuste täitmine, töötasu ja sellega kaasnevate maksude õigeaegne tasumine vastavalt kohustusühikult, õppevahenditega kindlustamine ja õpikeskkonna uuendamine. Toimub omavalmistatud mänguvahendite valmistamine laste ja õpetajate poolt. Nõudepesumasinate ja kuivatuskappide paigaldamine on elektrikulu suurendanud, kuid see on võimaldanud õpetaja abidel enam osaleda õppetöös, lapsed on palju õues ja riideid on kuivatud tagamaks mitte haigestumist. Rahaliselt ei ole kulu suurenenud tänu elektri odavale börsihinnale. Vähenenud on ka vee ja elektrikulu Akadeemia tee 5 rühmas kuna sinna viiakse toit, kuid tuleb tasuda transpordikulu eest. Uue toitlustuslepinguga tõusis 2018. a jaanuarist toidutasu ja transport 13.rühma. Vähenenud on kõikjal sooja vee kulu nõudepesumasinate tõttu.

Eelarve suurendamiseks on renditud välja saal ja väike spordisaal. 2015. aastast on suurenenud huviringide arv, mis on suurendanud omatulusid. Suurt tähelepanu pööratakse ressursside säästmisele, lisavahendite leidmisele 2016. a ja 2017a. rahastas Keskkonnainvesteeringute Keskus vanemate rühmade väljasõite loodusesse. 2016 – 2018 a on Erasmus + projekt 14 010 euroga suurendamas eelarvet. 2017 a kevadel rahastati HITSA projekt robotiliste vahendite ostmiseks. Eelarve projektis lähtutakse arengukavas planeeritust - remondid, suuremad inventari ostud. Tagamaks tekkepõhise eelarve vahendid perioodi

lõpuks, ei sooritata suuri oste ja remonte aasta algul, arvestades hoone vanusest tingituna prognoosimatute väljaminekute võimalusest. 2017. a laste arvu vähenemise tõttu vähendati eelarvet omatuludes, mistõttu remonditöid ei tellitud. 2017. a soe talv võimaldas osta aasta lõpus mänguasju ja õppevahendeid planeeritust rohkem.

Tugevus: eelarve ületamisi ei ole olnud. Ostude ja teenuste tellimisel vastutavad töötajad võrdlevad hinnapakumisi. Jälgitakse rangelt partnerite lepingute täitmist.

Parendus: Jätkub parima kvaliteedi ning hinna suhtega lepingupartnerite leidmine, konsulteerimine vastava ala spetsialistide, kuraatoriga.

5. HALDUSJUHTIMINE

5.1 Füüsiline õppekeskkond

Toimub lasteaia õpikeskkonna parendamine tulenevalt rahalistest võimalustest, seadustest ja määrustest. Huvigrupid on kaasatud ressursside kasutamise otsustamise ja ettepanekute tegemisse. 2015. aastal tegid vanemad ettepaneku suurendada huvitegevuse ringe lasteaias. Analüüsi läbi ruumide kasutamise ajad ja leiti vabad ajad 3-le firmale.

Eelarve kasutamise prioriteet on eelkõige otseselt lastega seotud ruumide ja õppevahendite uuendamine. Arengukava ja tegevuskava on koostatud ressursside planeerimisega ja määratud vastutajatega. Jaanuaris toimub vajadusel eelarves ressursside ümberpaigutamine ja võimalustest lähtuvalt. Vähemalt 2 korda aastas töötajad esitavad nimekirjad, milliseid ostusid peavad vajalikuks. Lapsevanemad ja lapsed on rahul olemaolevate mänguasjadega. Laste rahulolus tuuakse välja, et on teistsugused mänguasjad kui on kodus ning on huvitav mängida, enam hinnatakse ehitusklotse, digiroboteid. Lasteaeda hinnatakse turvaliseks.

Igal aastal suureneb õppe - ja mänguvahenditele kulutatav summa. 2016. aastal osteti 3 sülearvutit, et muusika- liikumisõpetajad ja logopeedid saaksid kasutada arvutit mobiilselt ja vajadusel ilmestada tunde. 2016. aastal paigaldati saali Wifivõrk, projektsioonisüsteem, mis laiendas koosolekutel, üritustel ja lasteetendustel näitlikustamist. 2015. aastal sai lasteaed rühmadesse uued arvutid. Meedia ainekava rakendamiseks ja laste refleksiooni oskuse arendamiseks kasutatakse enam laste tegevuste filmimist, filmide loomist koos lastega. 2016. aastal ostetud helivõimendussüsteem parandab pidude, ürituste, laste esinemise kvaliteeti.

Tervisekaitse ettekirjutusest lähtuvalt remonditi laste hügieeniruumi. Sellest on lähtunud remontide tegemisel. Nüüdseks on tualetikabiinid kõigis rühmades. Veterinaar- ja Toiduamet kontrollis nõudepesuruumide korrasolekut ja soovitas remondi järjekorda, millest ka lähtuti. Remonditud on kõik nõudepesuruumid ja paigaldatud nõudepesumasinad.

Hoolekogu ja lapsevanemad on alati oodatud ettepanekuid tegema ka küsitluste välisel ajal. Juhtkond hindab lasteaiahoone ja tehniliste võrkude seisukorda, mis on aluseks tegevuskava koostamisel tööde planeerimiseks. Igal aasta viiakse läbi riskianalüüs Tervise Arengu Instituudi soovitusliku tabeli järgi.

Väärtustades koostegutsemist laste heaks, peetakse igal aastal lastevanematega talgupäeva hernesupiga ja muusikaga, värvitakse ronilate puitosi, veetakse uut liiva, ehitatud on lastele õuepinke, pestakse aknaid. Tegevuskavas on mitmed üritused ja tegevused seotud keskkonnakasvatuse ja säästlikkusega. Lastega looduses käies suunatakse lapsi arutlema looduskaitse ja looduse hoidmise teemadel. Õpetajad on ise valmistanud prügi sorteerimise

mänge. Krõllide rühmas on vihmausside kast. 2016. a KIKi projekt õpetas lastele metsas käitumist. Jäätmekäitluslava, Prügihunt, Superjanes ja Snufi on lastele kohale kutsutud jäätmekäitluse ja taaskasutuse mõtteviisi kujundamiseks. Kehtivas arengukavas on pöhirõhk targal ja säästlikul tarbimisel, keskkonnahoiul, lapsed jälgivad teaduskeskuses katseid, mis võimaldavad säästva tarbimise arusaamu kinnistada. Neid tutvustatakse ka peredele, et läheneda globaalsemalt. Kogutakse peredega küünlaümbriseid ja vanu patareisid.

Tugevus: Laste kasvukeskkonda on täiendatud uue inventari, remonditud ruumide ja mänguvahenditega. Töötajad ja lapsevanemad on kaasatud õppekeskkonna parendamisse. Töötajad ja lapsed on kaasatud arengukava tegevuste läbi säästva tarbimise mõtteviisi kujundamisse.

Tugevus:

Parendus: Jätkub arengukava täitmine säästva tarbimise ja keskkonnahoiu alal. Kaastakse lapsi elektri ja vee igapäevase tarbimise vähendamise meeldetuletamisse. Soov osaleda Mustamäe lasteaedade ühishangetes rahaliste vahendite kokkuhoiuks.

5.2. Asutuse haldamine

1965. a aastast pärineva hoone haldamisel lähtutakse heaperemehelikult ja ettenägelikult. Pidajale on esitatud igal järgmise eelarve aasta projekti juurde investeeringute taotlus.

18.04. 2012.a. kk 1-1/17 kinnitati Akadeemia tee 50 hoone haldamise, territooriumi ja mänguväljakute korrasoleku ja turvalisuse tagamise kord, mille järgi hinnatakse hoone seisukorda Tallinna haridusameti poolt koostatud kontrollkaardi järgi, sellest tulenevalt koostatakse tegevuskava jooksvateks remontideks. 2014. a valmis Tallinna Tehnikaülikooli Keskkonnatehnika Instituudi Kütte ja ventilatsiooni õppetooli Ülli - Kaisa Karro magistritöö Pallipõnni lasteaia sisekliima ja energiatarbe analüüs. Toodud on välja lahendused, kuidas muuta hoone sisekliima vastavusse nõutuga (niiskus, õhuleke, radoon jne) ning leida energiasäästu võimalusi, toodud on eeldatavad eelarve planeeringud, mis on suuremahulised investeeringud. Seda on saanud kasutada firmad projektide tegemisel.

Juhid jälgivad ruumide tuulutamisest kinnipidamist, sest uuringust selgus, et ventilatsioon on puudulik.

Lasteaed on sõlminud hoolduslepingud firmadega, et avastada viga lepingu ja remonditöö tellimisel lähtutakse firmade hinnapakkumistest ja usaldusväärsest. Võrreldakse hindu ja vesteldakse teiste lasteaedadega. Rangel jälgitakse, et hooldav firma täidaks hoolduspäevikut ja peaks kinni lepingu tingimustest.

Väga heaks ressursside kokkuhoiuks on linna poolt tellitud riigihanked ehituskaupadele, õppevahenditele, bürookaupadele.

Arengukavast, riskianalüüsist ja territooriumi hindamisest kevadel peale lume sulamist tulenevad remondid. Ruumide ja territooriumi korrashoid vastab kehtivatele tervisekaitse nõuetele, kinnisvara korrashoiu standarditele ja sellega on tagatud töötajate ja laste heaolu ja turvalisus. Kord nädalas toimub mänguväljakute ülevaatus, igal kevadel koostatakse territooriumi ülevaatus akt ja hoone halduse kontrollkaart, mille järgselt korraldatakse mänguväljakute korrastamine ja värvimine, turvaalade ja liivakastide liivaga täitmine, puude hoolduslõikus, purunenud liivakastlaudade välja vahetamine ja värvimine ning vajalikud

remonditööd hoones. Päästeametisse saadetakse tuleohutuse enesekontrolli aruanne ja sellest tulenevad tegevused on teostatud. Igal aastal viiakse läbi evakuatsiooni õppus laste ja töötajatega. Enne õppust viiakse läbi kõigi töötajate tuleohutuskoostöö. Tuleohutusjärelvalve organite poolt tehtavad ettekirjutused on täidetud. 2018. a. märtsis koostati ja esitati kohustuslik digitaalne Operatiivkaart. Kinnitatud on ja töötajatele on teatavaks tehtud eriolukordades tegutsemise juhendid: tuleohu korral käitumine, pommi või äkkrünnaku korral. Töötajatele on teatavaks tehtud ja võimalik tutvuda K –kettal Tegutsemisjuhised erinevates olukordades. Ruumide puhastamisel jälgitakse lasteasutustele lubatud väheste allergeenidega puhastusvahendite kasutamist. Ruumide remontimisel lähtutakse, et lapsed ei puutuks vahetult kokku värvi lõhnadega. Nõudepesumasinate ostmisel lähtutakse energiaklassist. Töötasufondi ja lepingute täitmise järel on prioriteediks uuendada eelkõige lastega seotud keskkonna uuendamine.

Tugevus: Säästlik majandamine ja keskkonnanõuvaline tegevus on rakendatud õppekasvatustöös ja igapäevastes tegevustes - töötajad suhtuvad ressursidesse säästvalt, teatavad koheselt rikkest, lekkest jm. probleemist. Lapsevanemad on abistanud lapse kasvukeskkonna uuendamisel värvides rühmatubade seinu, ostnud kuivatuskappe, nõudepesumasinaid, hoolitsenud õueala eest. IKT vahendeid kasutatakse aktiivselt info edastamiseks üksteisele ja peredele.

Parendus: Jätkub rühmaruumide renoveerimine. Soov osaleda Mustamäe lasteaedade ühishangetes raha kokkuhoiuks. Laste vähesuse tõttu suletakse 2018. juunis 13. rühm.

5. AVALIKU SUHTLEMISE JA KOOSTÖÖ JUHTIMINE

Eesmärk

1. Lasteaias on kavandatud ja toimub koostöö peredega lapse arendamise, kasvatamise, terviseedendamise valdkonnas.
2. Lapsevanemad on kaasatud lasteaia projektidesse.
3. Toimib laienenud koostöö erinevate asutustega, uute partneritega

Koostöö ja avaliku suhtlemise eesmärgiks on väärtustada õpetaja ametit oma edulugude tutvustamise läbi, jagada ja vahetada parimaid praktikaid, kujundada lasteaia head mainet linna, vabariigi ja rahvusvahelisel tasandil, tutvustada laste saavutusi, muuta end nähtavaks ja usaldusväärseks hariduses. Lasteaed on kavandanud koostööd lastevanemate, hoolekogu, lasteaedade ja koolidega, Hea alguse lasteaedade võrgustiku, Kiusamisest vaba lasteaed ja Tervist Edendavate lasteaedade võrgustikuga, Mustamäe Linnaosavalitsuse, kõrgkoolidega, asutustega, meediaga. Koostööd tehakse peresid ja lapsi abistavate organisatsioonidega Rajaleidja, Tallinna Õppenõustamiskeskusega, Vaimse Tervise Keskusega, linnaosade sotsiaaltöötajate, lastekaitsega. Eriti tihe koostöö on Nõmme linnaosa spetsialistidega. Rajaleidja ja Tallinna õppenõustamiskomisjoniga koostöös on 2016. a. vaadeldud rühmas ja nõustatud 4 last. Varajase märkamise vajadusest on suunatud igal aastal lapsevanemaid ja lapsi nõustamisele Rajaleidja ja TÕNKi poole. Koostööd on tehtud Autismiliiduga.

Lasteaed kui delikaatsete isikuandmete töötleja on registreeritud iga 5 aasta tagant Andmekaitse Inspeksioonis. Koostöö lastevanematega – lapsevanemad on abistanud

pedagooge õppetegevuse läbiviimiseks vahendite muretsemisel, õueala korrastamisel, sügislaatal sügisandide toomisel, müümisel, rühma remontimisel, lapsevanemad on abistanud ürituste ja väljasõitude organiseerimisel, tutvustanud elukutseid. Positiivsena on välja toodud, et lastel on suur rõõm näha oma peresid rühmas tegutsemas ning ühised väljasõidud ja üritused liidavad omavahel.

Seoses 2015. a. muusikaastaga alustas 2014.a. sügisel tegevust lastevanemate bänd, kes esines lasteaia 50.juubeli aktusel. Bänd Vanem laps saatis muusikaliselt laste esinemist. 29.veebbruaril 2016 viis Pallipõnn läbi Mustamäe lasteaedadele ürituse koos bändiga. 8 poisi perega käidi Rakvere 2. Meeste Tantsupeole 2015.a juunis. Tantsupeo juhi Maie Orava eestvõtmisel valmib videofilm ettevalmistavast perioodist. Koostööd tehakse heategevusliku projekti „Märka ja aita“ raames. Laste üritustest, saavutustest ja tegemistest kajastatakse lasteaia koduleheküljel ja Facebookis kui maine kujundamise olulist osa.

2016. a käivitus Lastevanemate kool: 18.10. Arte kooli õpetajad jagasid soovitusi sügisel kooliminevate laste vanematele, 21.11. lasteaia logopeedid jagasid soovitusi laste kõne arendamiseks kodus, praktikant Vaikuseminutite metoodikast., 2017 Kiusamisest vaba lasteaed metoodikast, laste iseseisvuse arendamisest. Hoolekogu on aktiivne lasteaia sügislaatade korraldamisel ja perepäeva organiseerimisel.

2017. a algul Gladi Sivard juhib heategevusprojekti loomade varjupaiga heaks, kus lapsed valmistavad kassidele ja koertele mänguvahendeid, kogutakse tekke, madratseid, räägitakse kodulooma võtmise vastutusest, 2018 a koguti vahendeid Virumaa varjupaiga loomadele.

Lasteaed teeb koostööd teiste Mustamäe lasteaedadega, organiseerides ise ja osaledes teiste korraldatus üritustele: mälumäng, Kuldvillak, jõuluüritus tasandusrühmadele jm. Õpetajad esinevad erinevatel konverentsidel Tallinnas, Tartus ja Rakveres. Mitu korda aastas tulevad Tallinna Ülikooli tudengid tutvuma Hea alguse metoodikaga, Kiusamisest vaba lasteaed programmiga, liikumistundidega, kutseaasta tugigrupi õpetajad lasteaiaiga. Oleme praktikabaas õpetaja hariduse omandamisel. Kerstin Kõöp ja Helgi Palm töötavad Tallinna Ülikooli õppejõududena. Facebookis avaldatakse üritustest ja tegemistest pilte. 2.mail 2017 võttis lasteaed vastu Briti kuningakoja liiget krahvinna Sophiet, kes tutvus meie lasteaia erirühmadega.

Tugevus: Lasteaed tutvustab aktiivselt õpetajate kogemusi meedias, suurenenud on koostöö asutustega, suurenenud on pedagoogide esinemine konverentsidel, osalemine rahvusvahelises projektis.

Parendus: uute pedagoogide poolt projektide algatamine.

KOKKUVÕTE

Sisehindamine on järjepidev protsess, kus analüüsitakse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Sisehindamisel selgitatakse välja lasteasutuse tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava ja tegevuskavad kolmeks aastaks.

Hoolekogu kooskõlastus 19.04.2018

Pedagoogilise nõukogu kooskõlastus: koosoleku protokoll nr 2-4/5 12.04.2018

Pidaja kooskõlastus 23.04.2018